

Література

1. Закон України "Про стимулювання розвитку регіонів" від 8 вересня 2005 року № 2850-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2005. – № 51, ст. 548) [із змінами, внесеними згідно із Законом № 3235-IV (3235-15) від 20.12.2005, ВВР. – 2006. – № 9, 10-11, ст. 96].
2. Шевчук Я.В. Депресивні територіальні суспільні системи: критерії визначення та напрямки санації // Серія: Проблеми регіонального розвитку. – Львів : Вид-во ІРД НАН України, 2008. – 133 с.
3. Галушак В.Л. Організаційно-економічні засади формування та реалізації політики розвитку проблемних регіонів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 18.10.01 – Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. – Полтава, 2006. – 20 с.
4. Федулова Л. Оцінка рівня інноваційно-технологічного розвитку регіонів / Л. Федулова // Аналітичні записки – Ін-т стратегічних досліджень. – 2008. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.niss.gov.ua/Monitor/oktober08/18.htm> – Назва з екрану.
5. Інноваційний тип розвитку України / Вікіпедія. Вільна енциклопедія. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uk.wikipedia.org/wiki/>.
6. Державна цільова економічна програма "Створення в Україні інноваційної інфраструктури на 2009-2013 рр." / затверджена Постановою Кабінету Міністрів України № 447 від 14.05.2008.
7. Онищук І. Формування організаційно-інвестиційного механізму реалізації інноваційних проектів випереджаючого розвитку. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.municipal.gov.ua/data/loads/onishuk_2006.doc.

УДК 630.651

Асист. Г.Я. Ільницька-Гикавчук – НЛТУ України, м. Львів

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Розглянуто причини низької інвестиційної привабливості лісового господарства. Здійснено аналіз існуючих механізмів залучення іноземних інвестицій в лісове господарство. Розглянуто напрями вкладення іноземних коштів. Встановлено, що іноземні інвестиції надходять у лісове господарство у вигляді грантів на реалізацію певних проектів, метою яких є реформування лісового господарства, забезпечення сталого розвитку галузі, зважаючи на важливе значення лісових ресурсів у екологічній та економічній безпеці.

Ключові слова: інвестиції, проект, лісове господарство, аналіз.

Assist. G.Ya. Ilnitska-Gykavchuk – NUFWT of Ukraine, L'viv

Analysis of existing tendencies of foreign investing of forestry economy

The causes of low investment attractiveness of forestry economy are considered. The analysis of existing mechanism of drawing of foreign investments in forestry economy is done. The trends of foreign investment are considered. It is set that foreign investments enter forestry as underbacks on realization of certain projects, the purpose of which is reformation of forestry, providing of steady development of industry, because of important value of forest resources in ecological and economic safety.

Keywords: invest, project, forestry economy, analysis.

Інвестиції є важливим чинником ефективного розвитку кожної галузі економіки. Проте в лісове господарство інвестицій надходить вкрай недостатньо, основними причинами чого є нестабільність і недосконалість законодавства, фінансово-кредитної системи, зменшення обсягів бюджетного фінансування, тривалий термін окупності інвестицій, значна залежність галузі від

природних та антропогенних чинників, складність умов розташування та експлуатації лісів, низька прибутковість природоохоронних лісів тощо. Оскільки лісові ресурси виконують важливі економічні, екологічні та соціальні функції, а лісова галузь відчуває постійну нестачу коштів на здійснення лісогосподарських заходів, питання залучення інвестицій є надзвичайно актуальними.

Проблеми інвестування лісового господарства розглянуто в працях таких вчених, як Я.В. Коваль, Є.В. Мішенін, Л. Полякова, М. Попков, І.М. Сиякевич, В. Сторожук та інших.

Метою дослідження є аналіз існуючих тенденцій іноземного інвестування лісового господарства. Основним джерелом інвестування лісової галузі є власні кошти підприємств. Незначна частка витрат на лісове господарство покривається з державного бюджету. Здебільшого – це рубання, пов'язані з веденням лісового господарства, лісокультурні роботи тощо. Щодо іноземних інвестицій, то кошти виділяються в основному у вигляді грантів на реалізацію певних проектів.

В Україні існують перспективи залучення іноземних інвестицій під різні проекти, зокрема на лісовідновлення. Одним із таких механізмів є Кіотський протокол до Рамкової Конвенції ООН про зміну клімату, згідно з яким промислово розвинені країни повинні зменшити викиди парникових газів на 5,2 % до рівня 1990 р. Україна ратифікувала цей протокол у 2004 р. і взяла на себе зобов'язання не перевищити рівня викидів 1990 р. [4].

Згідно з Кіотським протоколом країни можуть використовувати такі механізми для досягнення бажаних рівнів викидів [2, 3]: механізми чистого розвитку, проекти спільного впровадження, торгівля квотами на викиди парникових газів.

Проекти спільного виконання передбачають спільне розроблення проекту двома учасниками кіотських домовленостей, згідно з яким одна країна здійснює фінансування проекту в іншій країні, внаслідок реалізації якого скорочуються викиди парникових газів, а взамін отримує одиниці скорочених викидів в залік її зобов'язань. Щодо механізму чистого розвитку, то він передбачає, що країни-учасники Кіотського протоколу для виконання зобов'язань можуть використовувати одиниці скорочених викидів парникових газів, які утворюються на території країн, які не входять у додаток 1 до Кіотського протоколу [3].

Суть механізму торгівлі квотами полягає в тому, що країна, яка зменшила обсяги викидів парникових газів порівняно з рівнем 1990 р., може продати надлишок квот. При цьому отримані інвестиції повинні направлятися на екологічні проекти, до яких належить і лісовідновлення. Щодо України, то в 1990 р. викиди в повітря вуглекислого газу становили 920 млн т. На сьогодні викиди приблизно в два рази менші [4]. У перспективі Україна може заробити на екологічних квотах від 1,5 до 10,0 млрд доларів.

На сьогодні в Україні вже реалізовується ряд проектів. Одним з них є проект Біокарбонового фонду "Створення захисних лісових насаджень на забруднених радіонуклідами землях в умовах Полісся", метою якого є заліснення близько 15000 га забруднених радіонуклідами районів Київської і Житомирської областей. Орієнтовні витрати проекту становлять приблизно

75 млн грн за період 2006-2015 рр. До 2017 р. Біокарбоновий фонд готовий продати 1 млн т CO₂ за ціною 4 дол. за одну тону, що дасть змогу залучити значний обсяг "зелених" інвестицій в Україну [4]. Цей проект реалізовується за фінансової підтримки Світового банку.

Проте Україна не використовує свої можливості заробити на торгівлі квотами. Для активізації цього процесу потрібно: розробити законодавство про міжнародну торгівлю квотами; спростити процедуру передачі лісгосподарським підприємствам земель під заліснення; встановити порядок та розмір винагороди власнику через передачу землі під заліснення, розробити "Положення про кадастр парникових газів у сільському і лісовому господарстві України" та на його основі провести інвентаризацію викидів і поглинання парникових газів [3]. Незважаючи на це, деякі позитивні зрушення вже є. Зокрема готується закон про міжнародну торгівлю квотами, утворено Агентство екологічних інвестицій тощо.

Окрім проектів, які реалізуються в рамках Кіотського протоколу, в Україні реалізовується ще низка проектів. Зокрема, це Швейцарсько-український проект розвитку лісового господарства FORZA, який впроваджується за участі Держкомлісгоспу на території Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської областей і фінансується Швейцарським урядом. На першому етапі впровадження проекту (2003-2005 рр.) отримано фінансування 2 млн 200 тис. швейцарських франків, а на другому (2006-2008 рр.) – 2 млн 400 тис. швейцарських франків [5].

Основною метою проекту є забезпечення сталого ведення лісового господарства. З цією метою запроваджуються методи наближеного до природи лісівництва, що передбачає перехід від суцільних рубань до вибіркових, переформування одновікових деревостанів у різновікові мішані ліси. Внаслідок цього збільшуються обсяги заготівлі деревини, підвищуються екологічні функції лісів та лісистість території, зберігається біорізноманіття.

Фахівці Швейцарсько-українського проекту здійснили також кластерний аналіз лісового господарства Карпатського регіону, за результатами якого встановлено, що лісовий кластер за обсягом реалізації продукції посідає четверте місце в регіоні серед інших галузей та забезпечує роботою більше 52 тис. людей. Це доводить важливе значення лісового господарства в економіці Карпатського регіону [5]. У рамках проекту реалізовується також підхід дворівневого планування, що передбачає залучення місцевих громад до планування ведення лісового господарства через розроблення Плану розвитку громади на основі використання природних ресурсів, який повинен враховуватися лісівниками при розробці Плану ведення лісового господарства.

До спільних міжнародних проектів належать також [1]:

- Шведсько-український проект "Підтримка реформ українського лісового сектора";
- Чесько-українські проекти "Технліс", метою якого є передача методичних і технологічних знань у сфері інвентаризації та моніторингу лісових екосистем, а також "Інструменти для планування регіонального управління лісами в Україні";

- Голландсько-український проект "Сприяння збалансованому управлінню лісами".

Як видно, іноземні інвестиції надходять у лісове господарство у вигляді грантів на реалізацію певних проектів, метою яких є реформування лісового господарства, забезпечення сталого розвитку галузі, зважаючи на важливе значення лісових ресурсів в еколого-економічній безпеці.

Література

1. **Міжнародна діяльність** / Держком. лісового господарства України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article>.
2. **Рожен О.** Котиться вал "зелених" інвестицій. Впіймати б! / О. Рожен // Дзеркало тижня. Людина. – 2007. – № 21.2. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.dt.ua/3000/3100/59494/>.
3. **Синякевич І.М.** Кіотський протокол: оптимізм переплетений з песимізмом / І.М. Синякевич // Деревообробник. – 2009. – № 3 (213). – С. 4.
4. **Сторожук В.** Проект Біокарбонного фонду в Україні / В. Сторожук, Л. Полякова, М. Попков // Лісовий і мисливський журнал. – 2005. – № 6. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.drupal.fmsc.com.ua/node/586>.
5. **Формування кластерної політики** в Карпатському регіоні обговорюють у Львові // Український лісовод. – 2008. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.lesovod.org.ua/node/2990>.

УДК 338.126

*Ст. наук. співроб. І.В. Андел, канд. екон. наук –
Інститут регіональних досліджень НАН України*

ЕКОНОМІЧНИЙ, ФІНАНСОВИЙ ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ

Дослідження інвестиційної привабливості регіону потребує якнайточнішого визначення стану його економіки. Це зумовлює підбір відповідних показників для оцінки рівня економічного розвитку регіону, оцінки економічного потенціалу регіону за галузями для визначення інвестиційної привабливості, оцінки фінансового розвитку за галузями регіону, оцінки рівня екологічної ефективності функціонування підприємств за галузями регіону, розрахунок синтетичних показників: інтегрального індексу рівня економічного розвитку регіону, інтегрального індексу оцінки економічного потенціалу для визначення інвестиційної привабливості регіону, інтегрального індексу рівня фінансового розвитку за галузями регіону, інтегрального індексу рівня екологічної ефективності функціонування підприємств за галузями регіону. Це дає змогу інвестору здійснити вибір найефективнішого вкладання інвестицій у певну галузь певного регіону.

*Senior research officer I.V. Andel – Institute of regional researches
NAS of Ukraine*

Economic, financial and ecological aspects of investment attractiveness of region

Research of investment attractiveness of region requires determination of the state of economy of region in an of a particular branch cut. It foresees the selection of the proper indexes for the estimation of level of economic development of region, estimation of economic potential of region after industries for determination of investment attractiveness, estimation of financial development after industries of region, estimation of level of ecological efficiency of functioning of enterprises after industries of region, calculation of